

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУЛААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭБИТТЭР
ДЕНУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУЛААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуратчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1981 сыл алтынны
15 күнүттөн тахсар

№ 109 (4065)

1971 сыл. Баладан ийин 14 күнэ
ОПТУОРООНЬУК

Сыаната
2 харчы

Үлэбэ үрдүк көрдөрүүлэ-
ри сипинэр иһин охсуһуу
двинг-чахчы айымньылаах
өйүн-санаатын үөскэтии
булгуччулаах усулуобуйа-
тын быһыытынан куотала-
һыы үлэ научнай тэрээни-
нин тупсарыыга көмөлө-
һүүх тустаах.

(ССКП КК уураабыттан)

ССКП Кинн Комитетыгар уонна ССРС Министрдарин Советыгар

ССКП КК уонна ССРС
Министрдарин Совети ди-
мическэй өлөкүлөр уонна
сырьелар промышленносту-
рут түргөтүк салгыт са-
быннарар дьаһалларын ту-
һунан уураабыттыгылар.

Искусственный уонна син-
тетический өлөкүлөрү
онорон таһаарыыны улаа-
тынарары, дин бардымдар
уураахха, ССКП XXIV съез-
диг уураахтарыгар совет-
скай норуот олохун таһы-
мын салгыт үөдөтүн уоба-
лаһыгар ылымнаабыт дьа-
һаллар ситиһилээхтик төлө-
руллууларыгар улаатан суол-
талаах буолуоһа.

Л. И. Брежнев Францияга барыага

Франция Республикатын
президентэ Жорж Помпиду
уонна Франция правитель-
ствотын ытырыыларынан ССКП
КК Генеральнай секретара,
ССРС Верховнай Советын
Президиумун чыыныа Л. И.
Брежнев бу дыт алтынны
25 күнүттөн 30 күнүгэр ди-
ри Францияга официалла-
дык ыалдьытлаабыт.

ССКП КК уураабын биһиритлэр ХАС БИИРДИИ ҮЛЭБИТИ ХАПТЫН

«Социалистический куотала-
һымы тэрээһини салгыт
тупсарар туһунан» хаа-
уруу Коммунистическай
партиябыт Кинн Комитетын
уураабыт сазмай тубустоох
көмгө табыста. Биһирин ра-
бочайдар бу уураабыт ис-
тин биһиритилинэч көрүс-
түбүт.

Ити сүмкэн суотталаах
уураахха этчидерин курдук,
социалистическай куотала-
һымыга көчүн биһиритлэр
сөптөөх суолга барилдибит
буолла. Биһирин промышлен-
наһымыгар үс сүрүн сыах-
тар иһин ардыларыгар со-
циалистическай куоталаһы
кырдык-хордук хас үчүр
сыл сабаланыгылар тэ-
риллибит курдук буолар. Он-
тунан бараан ити куотала-
һыы сайынны көмгө тохто-
туллар. Биһирин сыахтар
үлэлэрин көрдөрүүтө күчү-
нүн, нөдүлүн тахсан ис-
пат. Барыта буолуоһунан ий-

даабы эрэ түтүк тахсар.
Урут ыбараттаага биһирде
бастаабыт сыахха көмө сыд-
дар Кыһыл Знамя уонна
50 солк. биһиритлэр тутта-
рыллар. Аны ити суох.
Куоталаһымы буолла бараан
Знамялаах өбүтөр ылымна-
лаах, биһиритлэр буола-
ра, ону бүтүн коллективни-
нигар уөрдүлүгү тутта-
рын дөлөлөөх үчүгэй буо-
дуох этэ дуо? Биһирин хас
да сыдлар устатарыгар
Алексеевскай прокомби-
натын кытта куоталааа
сылдыбытыт, Биһирин со-
нурбатан Амма прокомби-
натын кытта куоталаһан
эрэбит. Дингэр, биһирин
оройуоммут Алексеевскай,
Амман кытары куотала-
һар, оттон биһирин үс пром-

комбинаттар үчүт куотала-
һарыт тэдо сыдыматый?
Сатанна, жамаллаа этэ, Хата
ордук хатаһымылаах, көх-
төөх буолуох этэ дин са-
нымын.

Партия туруорбут сана
соруктарыгар аһыттан, со-
циалистическай куотала-
һымын тэрээһини мин ма-
нык этилэрин өтөрүлүүн
бадарабын.

БАСТАТАН ТУРАН куо-
талаһымын үлэбиттэр орго-
лоругар сазалыма-садалыма
тохтоппонко, сыла Зана ты-
гсаһынчаахтыт, күүрүн-
нээх ыттыахха.

ИККИННЭИ, куотала-
һымы суолтаһа үрдүтүн ми-
ни күүрүнүн хас биһирин
үлэһиктэ чоңчу тирирдэри
ситиһинээх. Уонна куотала-

һымы, биһирин курдук тэ-
рилтээ, сыахтар үлэлэрин
көрдөрүүтүн ыбартааһа
биһирде буолуоһа, хас ий
айы таһаарып ылымнаа-
бы бадараан кытэхха. Оч-
чодо ордук хатаһымылаах,
күүрүннээх буолуоһа.

ТУМУКПЭР, үлэлэммит
үлэ, олохуллубут бөдүрүү-
суһа хаачыстыбатын иһин
эпикүтүнүн күүһүрдэр ми-
нигар, ыһыттын куоталаһымы
биһир сүрүн көрдөбүтэ оло-
руохха. Ити курдук соци-
алистическай куоталаһымы
ачыгы көрдөбүлүргэ эп-
икүтүннүр курдук тына ула-
рыта тутан сагалымы тэри-
дэр нэм кэллэ.

Е. ДЯЧКОВСКАЯ,
оройуоннааһа прокомби-
натаа столора.

Үтүө холобуру көрдөрөр

Эрилик Эрнестин ааты-
нан холхозка Заварца Кон-
стантиновна Тарасовна
биһир бастыт ыһыттыкыт
быһытынан биллэр. Кинн
биһир сайын Ферма фер-
матыгар старшай ыһыттык-
сытынан аһаһа үлэлэтэ.
Кинн салайар перзаныгар
онус кылааһы бүтүрбүт үчүс
адэр ыһааттар үлэлитлэр.
Кинилэргэ Тарасовна
кырдыаһа ыһыттыкыт уон-
на ферма старшайын бы-
һытынан эдбэх сүбүн-

аманы биһирэр.
Ферма старшайа Вацара
Константиновна өлөрдүтү
бэйэтэ үлэлитин үчүс холо-
буру көрдөрөр. Кинн биһир-
гээдө ыһыттыкыттар куо-
талаһымылар биһирин
иһэр. Хас биһирин ыһытты-
тан сыл аһыс ыһыттар 17-46
кг мата. Биһирин күһүгү
ыйдарга ыһааттарыт үчүтэрэ
түспүтүгэр бүтүн ферма үр-
дүнүн улахан кыһаһытын
уураар.
Н. ФЕДОРОВ.

Сулустаах куоракка

Ю. А. Гагарин дьаһыччын космонавтары бэлэмнээр. Сулуустаах
и, орот ыһыттыт Советскай Союз Геройугар, ССРС бастааһа
космонавт-төһүтөр Юрий Алексеевич Гагаринга дьаһыччын.

Юрий Гагарин манна өлөрдүтэ, маннаһымын старшай бэлэм-
нэллэтэ, бэйэтэ дөбөттөрүгэр халлаан-куйлармыгар көтөллөрү-
гэр көтөллөһөн үлэлэбитэ.

Менүмент автордара Борис Дюжен уонна архитектор Алек-
сандр Заварзин.

СНИМОВА: Ю. А. Гагарин дөбөттөрө — космонавтар па-
монун таһыгар. ССТА фотохронистата.

Танкистар күннэрин бэлиэптээһингэ

Танкистар күннэрин бэлиэптээһингэ аһаан
ССРС Оборонатын министр, Советскай Союз
Маршала А. А. Гречко биһирде талаарда.
Бу үгэс буолбут бырааһытынан, дин өтүл-
лэр бирикээскэ, биһирин Ийэ дөйдүбүт, үлэ-
биттэрэ үлэбэ улахан өрө күүрүүлэрин би-
һыттыгар-майгытыгар бэлиэтэнэр. Сага ы-
тидэткэ бастааһы сылыт соруудаһа ыһы-
һиллээхтик төлөрүлүлүлэр, советскай дьон-
нор олохторун материалнай уонна кул-
турнай таһымынара үчүтөр.

Улуу айар соруктары бадараанына биһирин
норуоттут дьулуруун салайан турат, ССКП
КК уонна Советскай правительство дени-
скай тас политикаһы кытаанахтыт уочуа
утумнаахтыт ытталлар. эйэ иһин уочуа
норуоттар куттала суох ологуларына иһит

актыһыбанаадык охсуһаллар.
ССРС Оборонатын министр, бырааһы-
тынан — танкистар күннэринин советскай,
буоһууннара, танковай сэрислэр дьаһыт са-
гаантарыт, танковай промышленность үлэ-
биттэригэр, танковай сэрислэр ветераннарын
исегинин эбэрдөлөтө.

Баладан ийин 12 күнүгэр Москва биһир-
мэтинин 21 мааска биһирин Ийэ дөйдүбүт
столицатыгар — герой-куорат Москвага, союз-
най республикалар столицаларыгар, герой-
куораттарга Ленинградка, Волгоградка, Се-
вастопольга, Одессага, герой-кыһыттыт
Бресткэ бырааһыныкытыт фейерверккэ са-
люттааһын өгөһүлүннэ.

ССТА.

Бэчээти — хас бял ахсын!

„Экономической хаһыат“ 1972 сылга

Сага, 1972 онд, ЦСКП РК нэгдлээ дайж таахуудар «Экономический хэлнэлт» тиймгй бэлснэ сурдагцаа:
—ЦСКП XXIV съелн уураахтаран салайтара — билнгггг гүрднч кэмгй партнэ экономическ политикатын.

— Коммунистической тугуу актуаль-
най экономической проблемаларын.

[illegible]

— Кадрдар эконо­мический үүрэгтэр (экономичаны үүрэгтэр-гээрээ болохуу) уонна үөрэх методический-материал-ларын бичээтээн).

—Норуот хаһаайыстыбытын араас салааларыгар опыту уонна хаһаайыстыбаннай реформалар проблемалара Хаһаайыстыбаннай реформа бөлүгүрөөс тарыхтар сана официальной матырыбааҕлар.

— Саламатты тунсары, производ-
ствоны салайырга экономический-математической ныймалар уонна автомати-

— **Технический прогресс** турпат-
тин, үлэ үрдүк өнгөрөт таһаарлыгын,
экономика режиссин, прэм-ложетто ре-
зерваларын тодору туһаныы иһин ох-
суһууга предприниетлар коллективта-
рын бастыг оһута.

—Предприимчеларга эрхэмнэлтэйб
улз бастын оныгын түүхтэй заводтар,
уонна фабрикалар, колхозтар, совхоз-
тар, тууу тарилталарын экономичес-
кай сулуусаларын үлүмтэрэ,
транспорт, эргэн тарилталарга эконо-
мистара кэпсэхтэрэ.

— «Директор трибуна» динь рубри
ка аныктан. Промышленность уона
тыа хаһаайыстыбатын предриктисел
рын салаһааччылара предриктисел
экономикаларын актуалтай биирүөс
тарытаа сүрүктара бачааттаныт.

—Эртнэн, олох-данах, коммунал
най уонна куораттааҕы хайааһысты
балар тарилталарыт үлэстэр «Эртнэ
уонна олох-данах экономикаста» дис
публикава бачааттанихтэртэ

- Тыа сиритэр эконоомистай ула.
- Бу салаада тыа сирик улабытарын тыа хаһаайыстыбатыг проиизводствотын көлүүнүн үрдэтин иини өксүтүүлэ.

рыя боцпуруостарытар, аграрнай-про-
мышленнай холбоукуто улустара, ко-
хостарга уонга соххостарга ис хаһа-
выстыбаннай ахсааннар матырыалаа-
ла сымыданалыахтара.

— Киранынмаса таһинаады экономика салаатыгар «Экономическая хабар» байытын адууччуларын Экономической Хардарыта Номолосууу Советын үлэти, социалистическая дойдугар экономика байыт үлэтиһин, кытары билиһинэрибэ.

— Хайхат справочнай саяагнатар бэйлэти ааваччыларытар хайгыаларса эппиэтэри, араас экологическай уусга хайхыастыбанынай-правовой болпурсе-таахы консультациялавы биэрэнэ.

«Экономической хайнаты» сурутуу
сыаната сылга—4 солкуобай 08 харчы,
сыл агартытар—2 солкуобай 04 хар-
чы.

Хайыат розничнай атымга кэмчитик таһаарыллар. Ошон сновостом, нон матырыжааллар толору комплекстарын ыдыан бадалаах, «Экономический хайыаты» кэмизер суруттарарга кыһал-лаах тустаах.

«ПРАВДА» издательство
тиражиров. отдела.

Вьетнам Демократической Республикатын
атын дойдулардаары дьылаларын
министерствотын Сайабылыанньата

ХАНОН, ССТА. Америкийн агессордоо ИД-ы ут-ры байсанай дэхинылары салгыны мнхалар. Ог бичон 3 кундтээ бсдаган бйиш 6 нунугэр днери АХИ амьтдидта ол чингар «П—Б» бсбдрдировщитар. Винаинь оройуонулар киле бйинилари бсббаздателар. Бадаган бйиш 6—7 нунте-ринг илгн аманай сэмодсттар Куангийн промисийтин бсббаздателар. Стелгоот гвйлннннээр улахан хоромнуу онрхулартга.

Бу эхтүүлөр сыйлыгынында ахтыгылар Манна Америкадагы башкаларга кытаанахтык сөздөргө караганда АХИ бу сыйлыктарыт букатынаахтык туратарыт ВДР эрдүүлөр.

Күрсиво маршрутун уларытар

СОБУРУУ-САХАЛИНСКИЙ
ОСТА Тихэй өлөһүгэ бээр
Курсово дьэн итин сүүрээн
ларшрутун уларатар. Куриль-
ский арыллар уонна Сахалин
оройуончарытар океаны чөл-
дөн лэтинир советскай учулай-
лар итинник түмүккэ кэлэлэр.
Собуруу-Сахалинскыйдаабы
гидрометеорологическай обсер-
ватория диригторо И. Барабаш

Бишргэ үлэлээжин

Бийыл Германия Демократической Республикатын бурдугу үүнэрэччилэрин «нирновская» дик советснэй сорг үрдүк үүнүүмү биэрэн улаханынч үртө. Бурдук үрдүк хааһытыбалаах буолар улаханынч биһирэннө. Кэлэр сылга Магдебург уокругтар бу сорду 40 тыһымычаттан тахса кентарга ыһарга быһаарыналлар. Уокруг аһааһаах сиригэр гостартаа 60-тан тахса центнер үүнүү кэлибэ дик суоттуулар. Бурдук үүнэрэччилэр Шверин уокругтар Белорусснэй ССР үтүөлөх деятелэ профессор Н. Д. Мухин айбыт өрүсчүл ситиһилээхтик үүнэрэллэр.

Н. ГОРБУНОВ,
ЕСТА.

Энигини хайдах хааччыйалларый?

„ДЬИКТИ АППАРАТ“ ИС КИСТЭЛЭНГЭ

Атырдыах айыан 28 күнүтөр
Хадаар ээһинигин селсэсэй
мулуубун атынаа айыан айыан
айыа 7 чаас 30 мүнүүттэттэн
күннэ көрдөрүлэрчэ түбүн
иллэринин аабыа. Күннэ
диктиргэх, кассат 7 чаас
30 мүнүүттэттэн үлэһин эбит.
Ити биллэринин даһыа ара
быта муодармаах сүрдүн

«Кытарах ынах»
онгостоллор

Чуранчыга Дзержинский уу-
лусаа 7 №-ра даяа батгачаач-
чы сэлсэлхэз үөдүнэн суох
боростуой, бүрү динэ баар. И-
дүнэ — гоестрах иккелдидиэ
бас бидинтэ. Манна олоһооч-
чулар 1964 сыллаахха сис-
ахсын 18-тыа солкубайдаа
квартилатаны төтүүбүт. Динэ-
бит сайын ардах түстөр ара-
курдат сай барар. Муостадара
истиэнэлэрэ барата өмүсүр-
сөдсөлөөн кэбинэригэр тиндэ.
Хас да сый устат бэйэби-
ныахпытнан абырактата, өү-
күөчүтэ сатааһыт. Хаһа-
йыттарбыт квартилатаны сү-
дээх кэбдэстии иэстээн ыла-
сатыллар. Миа даяабыт
квартилатаны билэр тартип
өрөмүөнгө олоһоочулардыы
дөһөй сүмүкү бөлүкхүтэх аты

Онон госстрах бу хяарба
дынэтин сыт ахсын айнады
бэйэтэ булунар, көрүүтэ-ни
тинга таадыһбат, ол эрээр
кыралаан итэч чолулубат
сытар «интарах ынаа» онго
тон олоһор.

Сүбэлээн, нэмэлэхүйт би-
лээхэ, бу үрэдичеснай сүтү-
нэн тейн сөлтөөдүй?
Ф. ФИЛИППОВ.

«Хадаардар инновационнотара
туох дыкты автоматическай
аппараты айлаарай?»

Кишэ 7 чаас 30 минутта миннэс кэлэбит. Ол галэн миннэр аангта билдэт атыылааччы ололорун көрөч олус дыксыргин да, таабырыа өкөрөт тааһа сатаабыт дыкты аһаарыпхытын көрбөт буолбуну туттан хомойо да сарыатыбыт

Киниз нөстөр кызы ааста, оңу «били дынгы аппараттарынын кытта бодуустанат кырыа-тык хойутаатхтары» дыйстыгыт. Кэминэ-кыларэс кырыа-аан дьэ сабыллан киниз-бот са-даланар... Ол эрэра кырабас саала ыга симистибот дьон са-натынан өргүйа олорэ, аты билиэт атылараччыбыт олөр-бот адынаттаах эбит, кырыа-чүдэри сыбарыта-сыбарыта кэ-рийэ сылдан билиети атыла-ата. Сорохтор бэчээртэ кэ-лэн билиэттэрин ылаалар. Бэ-лэата кэлин-барыа, кардары-таары хаамсыа, куугун-хаалыа... Ити үлүгэртэ киниз сагатын истиэнэ дуо! Аны күвүтүн та-һыттан дьэз кырыбот гына ыо-дүу кини быччыныа сага суон-майынан иһиттэн олуддан түр-бүт кудуунаа кытыбэтин кы-рэнникис ааммыт кини сага-лааммытын кэли, «хойутаабыт-тар манаа кинигэ» дьэбиттэн аһыллар үгэстээх эбит.

Саалаа бэрээдэх суоһун көрөн олорон мичомеханин: Ма

рия Протодинкина, мийтэ-
бата даганы. Корөөчүүлэр
киинэ ис хойоону ойдуулар,
эбэтэр ойдооботторэ киинэха-
сиг биһирин, киинэ дьаалата,
хайдах эмэ гынчт, кордордо
да бүтөрүн. Турдуу, туттар
Киинэ ис хойоону: корөөчүү-
лэртэ кылгастык билиһиннэрин
туһунан куойатыгар-маккыты-
гар да оуустаран корбөт бы-
һылаах. Онон түмүгэр киинэ
бит сагата иһиллэбөт буолан
тугу да ойдообонсубут тарта
барга күһэллиллбит. Барысы-
дан били мокуурдордох «дан-
ти диирарыныт» ис кистэлэ-
нич бидээхпит. Маған оро-
йуоннаабы киносетт дирекция
«иһиллэктөрдөөсүт киноуста-
новшалар үлэлэрин бэрээдиги-
тирэ, контурдуулуура уоһа-
сөтөөх иһилиннэ-сэрдикни онго
нооо маалатын эбэбит.

С. АЛЕКСЕЕВ.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

Чахыр наймалнагын Советын исполкома, биринхэдэ Совета сельсовет секретара Кириллина М. К. уонна бухгалтер Кириллина М. К. тапталлаах ийэлэрэ

КИРИЛЛИНА

Анна Иишентьевна

бу дьыл балаҕан ыйын 10 күнүгэр өлбүтүгүн бөкөлөрүн кутурданыарын тиздөлөр.

БНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы сэлэмнэтэ.
Калд Марис үүлүсө 12 №-р.

РЕДАКЦИОННАЯ ТЕЛЕФОННАЯ: редактор—0-89, тын хайнайыстыбатын уонна культура, олук дьаһах отцеллара—0-90, успай отцол—0-91, тинэграфил—0-91.

Редакцияга ыштар сурууска аадырыны, арасташыаны, ааты, пда аатын толору суруаллуохтаах.